

TY SI DOSTAL VŠETKO DOBRÉ ZA SVOJHO ŽIVOTA A LAZÁR ZASA IBA ZLÉ; TERAZ SA ON TEŠÍ A TY SA TRÁPIŠ

biblický komentár otca Alberta Maggi, OSM, zdroj: www.studibiblici.it, video príhovor v taliančine [TU](#)

Lk 16, 19-31

Ježiš povedal farizejom: „Bol istý bohatý človek. Obliekal sa do purpuru a kmentu a deň čo deň prepychovo hodoval. Pri jeho bráne líhal akýsi žobrák, menom Lazár, plný vredov. Túžil nasýtiť sa z toho, čo padalo z boháčovho stola, a len psy prichádzali a lízali mu vtedy.

Keď žobrák umrel, anjeli ho zanesli do Abrahámovho lona. Zomrel aj boháč a pochovali ho. A keď v pekle v mukách pozdvihol oči, zďaleka videl Abraháma a Lazára v jeho lone. I zvolal: „Otec Abrahám, zľutuj sa nado mnou a pošli Lazára, nech si namočí aspoň koniec prsta vo vode a zvlaží mi jazyk, lebo sa hrozne trápim v tomto plameni!“

No Abrahám povedal: „Synu, spomeň si, že si dostal všetko dobré za svojho života a Lazár zasa iba zlé. Teraz sa on tu teší a ty sa trápiš. A okrem toho je medzi nami a vami veľká priepasť, takže nik čo ako by chcel nemôže prejsť odtiaľto k vám ani odtiaľ prekročiť k nám.“

Tu povedal: „Prosím ťa, Otče, pošli ho do domu môjho otca. Mám totiž piatich bratov; nech ich zaprisahá, aby sa nedostali aj oni na toto miesto múk.“

Abrahám mu odpovedal: „Majú Mojžiša a Prorokov, nech ich počúvajú.“

Ale on vravel: „Nie, otec Abrahám. Ak príde k nim niekto z mŕtvych, budú robiť pokánie.“

Odpovedal mu: „Ak nepočúvajú Mojžiša a Prorokov, neuveria, ani keby niekto z mŕtvych vstal.““

Po tretí a posledný krát sa v Lukášovom evanjeliu objavuje výraz “bohatý človek”. Tento výraz je vždy negatívny. Už ho raz použil, keď písal o hlúpom a nenásytnom boháčovi¹, ktorý búral staré sýpky, aby postavil nové, a Pán mu hovorí “Blázon! Ešte dnes v noci zomrieš a všetko čo tu po tebe zostane, čie bude?”

A minule sme tento výraz videli, keď písal o [bohatom človeku](#)², ktorý chválil nepoctivého správcu, a Ježiš poukázal na to, že bohatstvo je vždy nepoctivé. Nepoctiví ľudia sú natoľko zamotaní v ich perverznom systéme bohatstva a hodnôt, že obdivujú iných nepoctivých ľudí. A teraz sa objavuje tretí krát, v podobenstve, ktoré všetci poznáme ako príbeh o boháčovi a chudobnom Lazárovi.

Začína sa 19. veršom 16. kapitoly. Evanjelista hovorí “«*Bol istý bohatý človek*»”, a jedným ťahom štetca vykresľuje jeho obraz, “«*Obliekal sa do purpuru a kmentu* »”. Dnes by sme povedali že mal na sebe značkové oblečenie od hlavy až po päty; vnútorná chudoba má potrebu sa prejaviť vo vonkajšom luxuse.

“«*A deň čo deň prepychovo hodoval.*»”, čiže má nenásytný hlad; myslí si, že svoj vnútorný hlad môže utíšiť jedlom. Toto je jediný opis, ktorý nám o boháčovi poskytuje Lukáš. Nehovorí – ako by sme si niekedy mohli myslieť – že tento boháč je krutý, zlý, nič podobné. Je to bohatý človek, a podľa židovskej biblickej tradície, Boh ho požehnával, lebo Boh odmeňoval dobrých bohatstvom a zlých preklínal chudobou.

¹ Lk 12, 16-21

² Lk 16, 1-13

“«Žobrák, menom Lazár»”, jediný raz, kedy má postava z podobenstva meno, toto meno znamená ‘Boh pomáha’, “«líhal pri jeho bráne plný vredov»”. Na základe knihy Deuteronomium, 28. kapitoly, vredy boli považované za Bohom zoslaný trest. Tento človek si teda vlastnou vinou zapríčinil svoju biedu a vredy.

“«Túžil nasýtiť sa z toho, čo padalo z boháčovho stola, a len psy»”, čiže tie najnečistejšie zvieratá, tvory, ktoré boli považované za najnečistejšie “«prichádzali a lízali mu vredy»”. Lazár je teda nečistý medzi nečistými. A Ježiš prekvapivo pokračuje “«Keď žobrák umrel, anjeli ho zanesli do Abrahámovho lona»”.

Človeka, ktorého jedinou spoločnosťou na zemi boli tie najnečistejšie tvory – psy, zanesli anjeli – čiže tie najčistejšie stvorenia; tie, ktoré sú najbližšie k Bohu “«do Abrahámovho lona»”. Aby sme mohli dobre pochopiť toto Ježišovo podobenstvo, musíme si uvedomiť, že je určené farizejom, ktorí sa Ježišovi posmievali³ za to, že povedal, že nie je možné slúžiť aj Bohu aj mamone. A práve preto, že je určené farizejom, Ježiš používa farizejské kategórie odmeny a trestu, ktoré nás čakajú na druhom svete.

Pomáha si pri tom knihou, ktorá bola v tom období veľmi známa. Ide o Enochovu knihu, na základe ktorej bolo kráľovstvo mŕtvych považované za obrovskú priepasť, a v ktorej najsvetlejším miestom bolo Abrahámovo lono, a najtmavšie miesto bolo určené pre zlých.

“«Zomrel aj boháč a pochovali ho. A keď v pekle», výraz ‘peklo’ je prekladom gréckeho slova ‘ade’, ktoré znamená ‘kráľovstvo mŕtvych’, “«v mukách pozdvihol oči»”, konečne si všimol Lazára. Boháč z toho podobenstva nebol odsudený za to, že sa zle správal k chudákovi, ale za to, že si jednoducho nevšimol, že existuje.

Až teraz, keď je v núdzi, konečne si ho všimne. Ale boháč nie je schopný sa zmeniť, jeho perverzný systém myslenia je v ňom natoľko zakorenený, že ani teraz nie je schopný požiadať; ešte stále prikazuje: “«Otec Abrahám, zľutuj sa nado mnou»”, a pokračuje, “«pošli Lazára »”, on, boháč, si myslí, že má na všetko právo. Každý má slúžiť jemu, on nikdy neposlúžil nikomu.

A Abrahám mu odpovedá, vždy podľa farizejskej teológie, výrazmi odmeny a trestu “«spomeň si, že si dostal všetko dobré za svojho života a Lazár zasa iba zlé»”. A tak ako na zemi žili v dvoch odlišných svetoch, ktoré sa nestretali – opakujem, boháč si chudáka nevšimol – aj teraz sú v dvoch úplne vzdialených svetoch.

Tu povedal: „Prosím ťa, Otče, pošli ho’”, Lazár mu má iba poslúžiť, “«do domu môjho otca. Mám totiž piatich bratov’»”. Zaujíma ho iba jeho rodina, nehovorí “ pošli ho medzi ľudí, pošli ho, aby oznámil všetkým, čo sa stane tým, čo honobia majetok, a nemyslia aj na iných”.

Nie, boháč je nevyliciteľný egoista, myslí iba na seba a je presvedčený, že má na všetko právo. A tak ho chce poslať ku svojim bratom, ku svojej rodine, ostatní ho nezaujímajú.

A hľa Abrahámová odpoveď: “«Majú Mojžiša a Prorokov’»”, tých, ktorí ustanovili zákony v prospech chudobných. Mojžiš povedal “slovo Pánovo je, aby nikto nezostal v núdzi”, proroci hromžili proti bohatým, “«nech ich počúvajú’»”.

A boháč odpovedá: “«Nie, otec Abrahám. Ak príde k nim niekto z mŕtvych, budú robiť pokánie’»”. Ježiš na to reaguje dôležitým a dramatickým výrokom, “«Abrahám mu odpovedal: „Ak nepočúvajú Mojžiša a Prorokov’»”,

³ Lk 16, 14

podobenstvo je určené farizejom; tým, ktorí sa oháňajú Mojžišovým zákonom, doktrínou, iba vtedy, keď to slúži ich záujmom.

Títo veľmi zbožní ľudia, usilovní strážcovia tradícií a viery, len čo sa im to nehodí – zabúdajú na zákon, ktorý inokedy tak usilovne chránia. “«Ak nepočúvajú Mojžiša a Prorokov, neuveria, ani keby niekto z mŕtvych vstal.’»”

Prečo toto Ježišovo tvrdenie? Lebo tí, čo neboli schopní podeliť sa o svoj chlieb s hladným človekom, nikdy neuveria v zmŕtvychvstalého Ježiša, ktorého je možné spoznať iba – ako neskôr napíše Lukáš v príbehu o [Emauzských učeníkoch](#)⁴ – pri lámaní chleba. Je to veľmi vážne napomenutie proti rakovine bohatstva.

Človek, ktorý sa nakazí touto chorobou, sa nedá vyliečiť ani na druhom svete.

Preklad: Zuzana Černá

⁴ Lk 24, 13 - 35